

از میادین کاربردی قدیم تا گره های در هم تنیده شهرهای ایرانی - اسلامی امروز

زینب حسنی

دانشجوی کارشناسی ارشد معماری دانشگاه آزاد واحد علوم تحقیقات خراسان رضوی

مهدی میرزایی

دانشجوی کارشناسی ارشد معماری دانشگاه آزاد واحد بیرجند

ابوالفضل قربانزاده

کارشناس معماری دانشگاه آزاد گرگان

چکیده

بی کیفیتی فضاهای امروزی بسیاری از شهرهای کشورمان حاصل اجازه و تغییرات ناشی از ورود مولفه های بیگانه با هویت شهر می باشد. همانطور که میدانیم در عرصه شهری دو عامل فعالیت و کالبد بیشترین تاثیر را روی طراحی جداره و بافت شهری گذاشته است که پاسخ معمارانه و شهرسازانه به این دو مولفه در قالب فرمی و جهت رفع نیازهای شهری و معماری همان خیابان ها و میادین هستند. با توجه به آنچه که گفته شد چهره شهرهای امروزه ما با گذر از دوره های مختلف تاریخی و معماری خواسته یا ناخواسته دچار تغییراتی گشته که میادین نیز از این تغییرات بی بهره نمانده اند.

میدان ها که در گذشته نقش نقطه مکث، گره های تصمیم گیری و رفع احتیاجات روزمره، نقاط تنفس شهری و عنصر نمادین شهری بوده اند امروزه با حذف بسیاری از فضاهای کاربردی روبرو شده که این از میان بردگی فضایی و کاربری به دنباله خود حذف بسیاری از الگو های رفتاری یک شهروند را به همراه داشته و در نهایت منجر به خلق شکافی میان میدان و مردم و شهرگشته است. در نتیجه آنچه که به وضوح مشاهده می گردد غیر کاربردی بودن میادین امروزی، جایگزینی اشتباه فلکه به جای میدان و یا تبدیل شدن میادین به محلی صرفاً برای پارک ماشین و دیگر مواردی از این قبیل است. در این مقاله سعی بر آن است تا با مروری اندک بر تاریخ میادین ایران و بررسی آنها به عنوان مرکز محلات؛ نقص های میادین امروزی شناسایی و راه حلی در جهت برطرف کردن این نقوض ارائه گردد.